

Άγιος Ιουστίνος Πόποβιτς, μία μεγάλη ασκητική μορφή (Επίσκοπος πρ. Ζαχουμίου και Ερζεγοβίνης Αθανάσιος Γιέφτιτς)

[/ Πεμπτουσία](#)

Άγιος Ιουστίνος Πόποβιτς (14 Ιουνίου)

Ο όσιος και θεοφόρος πατήρ Ιουστίνος ο νέος, από το μοναστήρι Τσέλι (Μονή των Αγίων Αρχαγγέλων) γεννήθη-κε στις 25 Μαρτίου του 1894, ξημερώματα του Ευαγ-γελισμού στην πόλη Βράνια της νοτίου Σερβίας. Ο πατέρας του ονομαζόταν Σπυρίδων, γνωστός ως π. Αλέξιος, και η μητέρα του Αναστασία. Κατά την βάπτιση έλαβε το όνομα Μπλάγκογιε (Ευάγ-γελος). Η οικογένεια του πατέρα του ήταν εκ παραδό-σεως ιερατική και είχε δώσει στην ορθόδοξη Εκκλη-σία τουλάχιστον επτά ιερωμένους. Αυτό εξάλλου φα-νερώνει και το επώνυμο Πόποβιτς (= Παπαδόπουλος). Από μικρό παιδάκι ακόμα, συχνά επισκεπτόταν με τους γονείς του τον άγιο Πρόχορο τον Θαυματουργό στην κοντινή Μονή Πσινίσκι όπου και είδε με τα μά-τια του την θεραπεία της μητέρας του από βαριά α-σθένεια το έτος 1929. Από την ευσεβή μητέρα του διδάχθηκε την ευαγγελική ευσέβεια, την προσευχή και τη νηστεία.

Μια δεύτερη πηγή ευλάβειας για τον μικρό Ευάγγελο ήταν η ανάγνωση του Ευαγγελίου από τα δεκατέσσερά του χρόνια μα και η ασκητική βίωσή του μέχρι το τέλος του. Από τότε έβαλε κανόνα στον εαυτό του να μελετά καθημερινά 3 κεφάλαια από την Κ. Διαθήκη, κάτι που φύλαξε μέχρι τέλους της ζωής του. Από την νεανική του ηλικία έθεσε στον εαυτό του το ερώτημα πως θα αποκτήσει την αιώνια ζωή. Αυξήθηκε πνευματικά, έζησε και ανέπνευσε στην ατμόσφαιρα της Αγίας Γραφής.

Τρίτη πηγή θείας έμπνευσης έγινε γι' αυτόν η ανάγνωση των Συναξαρίων και αργότερα των έργων των Αγίων Πατέρων της Εκκλησίας. Οι άγιοι του Θεού, που είναι η ζώσα ομοίωση του Χριστού, ήταν μόνιμοι και καθημερινοί οδηγοί και δάσκαλοί του. Γι' αυτό και σημείωνε: «Και οι σημερινοί χριστιανοί μπορούν να είναι αληθινοί χριστιανοί μόνο εάν οδηγούνται ημέρα με την ημέρα από τους αγίους του Θεού». Ιδιαίτερα αγαπούσε τον άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο στον οποίο με παιδική ειλικρίνεια και γλυκύτητα προσευχόταν διαρκώς. Ήταν όλος παραδομένος στον Θεάνθρωπο Χριστό, έχοντας ως ασφαλείς ποδηγέτες τους αγίους Πατέρες, τους αγίους του Θεού, που αργότερα συνέγραψε και μετέφρασε τους βίους, τους αγώνες και την θεόδοτη ορθόδοξη φιλοσοφία και θεολογία τους.

Όταν τελείωσε τις 4 τάξεις του δημοτικού το 1905 με άριστα, πήγε στην εννεατάξια θεολογία του αγίου Σάββα στο Βελιγράδι με εξετάσεις τις οποίες πέρασε με άριστα όπως άριστη υπήρξε και η φοίτησή του. Αξιώθη-κε να έχει ως δάσκαλό του τον φωτισμένο άγιο Νικό-λαο Βελιμίροβιτς. Κατά τη διάρκεια της φοίτησής του ενδιαφέρεται για τα προβλήματα της παγκόσμιας βιβλιογραφίας και

φιλοσοφίας ιδιαίτερα δε μελετά τα έργα του Ντοστογιέφσκυ όπου και διαπίστωσε την μηδαμινότητα και την εγωπάθεια της ανθρώπινης σοφίας χωρίς τον Χριστό. Άναψε διάπυρη αγάπη προς τον Κύριο η οποία πυρπολούσε την καρδιά του παραμένοντας άσβεστη μέχρι την τελευταία του αναπνοή.

Τελείωσε την Σχολή στα 1914 μα τον πρόλαβε ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και στρατεύ-τηκε ως νοσοκόμος. Ακολουθώντας την τύχη του σέρβικου στρατού, πήρε το δρόμο της εξορίας μέσα από τα βουνά της Αλβανίας προς την Κέρκυρα. Καθ' οδόν ένοιωσε πλέον έτοιμος να αφιερώσει την ζωή του στο Χριστό και με την ευλογία του Μητροπολί-του Βελιγραδίου Δημητρίου έλαβε στην Σκάνδρα το μοναχικό σχήμα την 1η Ιανουαρίου του 1916 και πή-ρε το όνομα του αγίου μάρτυρος και φιλοσόφου Ιουστίνου.

Από την Κέρκυρα, μετά από ενέργειες του Μη-τροπολίτου Δημητρίου, φεύγει με μια ομάδα φωτισμέ-νων θεολόγων για θεολογικές σπουδές στην Αγία Πε-τρούπολη. Σύντομα όμως, λόγω των πολιτικών εξελί-ξεων στην Ρωσία, αναγκάστηκε να την εγκαταλείψει και να μεταβεί στην Οξφόρδη. Εκεί έμεινε δύο χρό-νια ετοιμάζοντας την διδακτορική του εργασία με θέ-μα «Η φιλοσοφία και η θρησκεία του Φ.Μ. Ντοστογιέβσκυ». Η εμμονή του στην κριτική του δυτικού Χριστιανισμού και στην υπεράσπιση του Ντοστογιέβσκυ του κόστισε την απόρριψη της διατριβής. Στο τελευταίο κεφάλαιο της διατριβής του εμφάνισε οξύτατη κριτική στη ρηχότητα και την υποκρισία του δυτικού ανθρωποκεντρισμού και ουμανισμού ιδιαίτερα του ρωμαιοκαθολικισμού. Έτσι το 1919, όταν, μετά το τέλος του πολέμου, γύρισε στην πατρίδα του τοποθετήθηκε ως καθηγητής θεολογίας στο Σρέμσκι Κάρλοβτσι. Σύντομα με ευλογία του Πατριάρχη Σερβίας κατευθύνεται στην ορθόδοξη Ελλάδα «για να γίνει περισσότερο ορθόδοξος» όπως έλεγε ο Πατριάρχης. Στην Α-θήνα, αφού παρέμεινε από το 1919 έως το Μάιο του 1921, παίρνει το διδακτορικό του δί-πλωμα στην Πατρολογία το 1926 με θέμα «Το πρό-βλημα του προσώπου και της γνώσεως στον Άγιο Μακάριο τον Αιγύπτιο». Η διετής παραμονή του στην Ελλάδα ήταν γεγονός μεγάλης σπουδαιότητας και ωφέλειας και για τον ίδιο αλλά και για το μετέπειτα έργο του στις Εκκλησίες στη Σερβία. Γνώρισε από κοντά την αιωνόβια ευσέβεια και τη δραστήρια εκκλησιαστική ζωή του ελληνικού λαού γι' αυτό τόνιζε τις τελευταίες ημέρες της ζωής του προς τους Σέρβους: «Τα αδέρφια μας, τους Έλληνες, πάντοτε να τους αγαπάτε σαν τους δικούς σας πνευματικούς γονείς και αναδόχους και ως παντοτινούς δασκάλους στην πίστη, την ευσέβεια και την εκκλησιαστικότητα».

Γνώριζε πολύ καλά την παλαιοσλαβική, την αρχαιοελληνική, την λατινική, την ρωσική, την νεοελληνική, την αγγλική, την γερμανι-κή και την γαλλική.

Στα επόμενα έτη εργάστηκε στις Εκκλησιαστικές Σχολές του Κάρλοβατς, στο

Πριζρέν και του Μο-ναστηρίου (Βίτολα). Στα 1930-31 ή Σερβική Εκκλησία τον έστειλε μαζί με τον Μητροπολίτη Ιωσήφ σε ιεραποστολική αποστολή στην Τσεχοσλοβακία. Εκεί εργάστηκαν επί ένα χρόνο στην διαφώτιση και οργάνωση των ενοριών και του μοναχικού βίου των ορθο-δόξων Σλοβάκων στα Καρπάθια οι οποίοι επέστρεφαν και πάλι στην Ορθοδοξία από την Ουνία. Ενώ ακόμη βρισκόταν εκεί, εξελέγη το 1931 επίσκοπος της νεο-συσταθείσης Επισκοπής Καρπαθίας αλλά από ταπεινώση δεν δέχτηκε την θέση εκείνη.

Στην διάρκεια της γερμανικής κατοχής βρέθηκε σε διάφορες μονές και σταδιακά στο Βελιγράδι, μοι-ραζόμενος την τύχη του λαού του. Με την εγκαθίδρυση της νέας κομμουνιστικής εξουσίας στην Γιουγκοσλαβία το 1945, εκδιώχθηκε από το Πανεπιστήμιο του Βελιγραδίου μαζί με άλλους 200 καθηγητές. Σύντομα συνελήφθη στην μονή Σούκοβο του Πίροτ στη νότια Σερβία (1946) και φυλακίστηκε. Λίγο έλειψε να εκτελεστεί από το καθεστώς ως «εχθρός του λαού», αλλά σώθηκε την τελευταία στιγμή όταν ο Πατριάρχης Γαβριήλ κατά την επιστροφή του από το Άουσβιτς απαίτησε την αποφυλάκισή του.

Διωγμένος από το Πανεπιστήμιο και δίχως κά-ποια σύνταξη, στερημένος από τα ανθρώπινα, θρη-σκευτικά και πολιτικά του δικαιώματα, έζησε ουσιαστικά έγκλειστος στην μικρή γυ-ναικεία μονή των Αρχαγγέλων στο Τσέλι του Βάλιεβο. Ακόμη και εκεί όμως οι πολιτικές αρχές δεν τον άφηναν ήσυχο. Πέρα από την συνεχή και ασφυκτική παρακολούθηση, συχνές ήταν και οι ανακρίσεις στην πολιτική διοίκηση του Βάλιεβο. Σε περιόδους δε κρί-σιμων συνεδριάσεων της Ιεράς Συνόδου στο Βελιγρά-δι, του απαγορευόταν οποιαδήποτε έξοδος από την μονή επί μήνες από τον φόβο τυχόν επιρροής του στους επισκόπους. Παρά τις δύσκολες αυτές και οδυνηρές συνθήκες προσευχόταν αδιάλειπτα, επικοινωνούσε με όσους είχαν το θάρρος να τον επισκέπτονται, συνέχιζε το ιεραποστολικό του έργο και έγραφε συνεχώς δίχως να σταματήσει την παράλληλη μελέτη των προσφιλών του Αγίων Πατέ-ρων και των Συναξαρίων.

Λειτουργούσε καθημερινά, νήστευε πλήρως όλες τις Παρασκευές του έτους καθώς και την Α' Εβδομά-δα των Νηστειών και την εβδομάδα των Παθών ενώ έ-κανε και άλλες νηστείες εκτός από τις διατεταγμένες της Εκκλησίας. Ακολουθώντας πιστά το μακραίωνα μοναστικό τυπικό, τελούσε όλες τις ακολουθίες του νυχθημέρου. Εκατοντάδες ήταν τα ονόματα που μνη-μόνευε στην Θεία Λειτουργία, ονόματα που του έδι-ναν είτε προφορικά είτε μέσω επιστολών.

Παρά τον αυστηρό περιορισμό του από τις πολιτι-κές αρχές, η φήμη του εξαπλώθηκε γρήγορα και πέ-ρασε τα σύνορα της Σερβίας. Έτσι, τον επισκέπτο-νταν όχι μονάχα Σέρβοι από διάφορες περιοχές της χώρας αλλά και πολλοί Έλληνες. Εκοιμήθη εν Κυρίω στις 25 Μαρτίου 1979, ανήμερα του

Ευαγγελισμού μα και ημέρα της γεννήσεώς του. Μετά την αγιοποίησή του η μνήμη του εορτάζεται στις 14 Ιουνίου.

(Επιλογή στοιχείων από το βιβλίο του Επισκόπου Αθαν. Γιέβτιτς, Βίος του Οσίου Πατρός Ιουστίνου Πόποβιτς, εκδ. Νεκτ. Παναγόπουλος, Αθήνα 2001)